

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvártt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy czentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyititéri czikkok:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Nehány szó a bukaresti rumán Emlékiratra.*

E költői mesékkel s történeti valótlanságokkal teljes röpiratot a lapok csak úgy könnyedén tárgyalják, komoly írók nem is akarnak hozzá szólni, azt mondva: tanulók írták, czáfolják meg tanulók, oly gyöngye az a mű, hogy hozzáértő előtt nevetségnél egyebet nem érdemel.

Én egyiket sem helyeslem. Azért, hogy ifjak írták, lehet sőt kell tapintattal a jobb utat oda megmutatni. A mellőzés pedig határozottan rossz, mert az elhintett mérgek mag kikel, s dudát terem. Igaz, a mit a római író mondott: Calumniare audacter, semper aliquid haeret — Csak gyalázkodik mérészen, valami mindig ellenfeledhez tapad.

Azt hiszem, még sem marad e könyvecske komoly czáfolat nélkül, azért is, mert nem csak az egyeteméhez külföldre, de más tanintézeteknek is künn mint itthon megküldötték a szerzők, és az erdélyi viszonyokat egyik helyen sem ismerve a közönség alaposan, a hirdetett hamis tanok valóban elterjednek, hitelre találunk s a közgondolkodást meghamisítják. Ezt tán komoly tudósok is megakadályozandónak tartják.

Én itt e könyvnek csak két pontját világítom meg. Egyik az, a hol a 21 lapon szerzői azt írják: „a magyarok törekvése az, hogy a rumánokat Európá szemei előtt úgy tüntessék fel, mint a rendtelenség elemeit, hogy abból maguknak a törvényes védekezés ama jogát vonhassák le, hogy őket szabadon üldözhetőknek (vogelfrei) nyilvánítsák.” A másik hely a 27. lapon van, a hol egészen ártatlan képpel azt mondják: „e rumán nép úgy elnyomott a magyaroktól, s annak oly világosan megsemmisítésére igyekeznek, hogy végre türelmüket elvesztve, 1784. Hóra és Kloska alatt nyílt lázadásban törtek ki; de a Habsburg ház igazságérzete s főleg II. József ember szeretete a zavart elcsöndesítette.”

* DENKSCHRIEFT der Universitäts Studierenden Rumäniens über die Lage der Rumänen in Ungarn und Siebenbürgen. Bucarest, Lithographie Carol Göbel ... 1891. 8 dr. 1-56 k. egy színezett térképpel a Tiszáig terjedő nagy Rumániáról.

tettes a rumánok szabad kíváncsi dörölgésre jogot nyertek.”

Százhét éve már az oláh lázougának és féltelenkedésnek Magyarország erdélyi részeiben. Ezt 1784-ben a Hóra és Kloska nevű két oláh paraszt kezdte meg, a kikre a röpirat szerzői, mint az oláh nép szabadsághőseire emlékeznek, a kiket Rumánia tudományos Akademiájában Damsusianu Erdélyből kiköltözött oláh ügyvéd, ott nagy tekintetben álló író és tudós, rumán martyroknak mutatott fel, Bukarest s az egész rumán világ tüntetett mellettük s polgári ünnepet szenteltek emlékeiknek.

Paraszt népvézereket mutat fel a világtörténelem, de ilyen mint ezen kettő, nem. Ezek a királyi fiskus jobbágysai voltak: Hóra Albák oláh havasi faluból, Kloska Kerpenyesről; Hóra sem írni, sem olvasni nem tudott, még természetes esze sem volt, sőt tolmácsaúl és személyesül Kloskát használta; ő ment ki a nép közé, beszélt ahoz, ámitotta és hitegette, közölve Hóra parancsait, a miket ő a császár nevében adott neki tudtára. Hóra zárkozott, kevés szavú, mogorva volt, Kloska beszédese, szenvedélyese, bujtogatásra termett; szavára vakon hallgatott a nép s megfogadta, bár mit mondott és rendelt neki. A magyarokat s kivált a nemességet mindketten egyformán gyűlölték. Tekintélyüket nyomorult társaik közt Hóra többszöri bécsi útja s ottani hazudott fogadtatása s hozott hírei szerezték meg nekik. A zalathnai uradalom gazdatisztjei hullásos robotra szorították őket, apálinka árulást megtagadták, fát eleget nem adtak számukra. Ezért mentek panaszra József császárhoz. Ez volt oka föllázadásuknak.

A bűneik felett katonai segédlettel tartott polgári nyomozások s esketések minden részletét kiderítették ez oláh fölkelésnek. Számos tanu vallotta, hogy Kloska, a mikor októbr. 31. a lázadás kitört, nyíltan, a falu hallatára mondotta, hogy Hóra a császártól arany betűvel hártára irt levelet s aranyos keresztet kapott a végre, hogy az oláhokat felfegyverkeztesse, s a magyarokat mindegyik kiirtassa. Az erdélyrészi elpusztított vármegyék levéltáraiban számos irat tanúsítja ezt, s Benkő József, Aranka György, gróf Teleki Domokos és többen, akik a Hóra-lázadásról írtak, közölték e bizonyítékokat. De maradt fenn egy pár igen fontos irat Aradvár-

megye levéltárában, a mely közül egyik az a levél, a melyről az volt a közhírt, hogy a császártól adatott Hórának, holott annak szövege azt mutatja, hogy ő maga bocsátotta ki vagy az ő nevében valaki más, latinul tudó oláh fölkelő, intelligens ember, pap vagy tanár. Az oláh észjárás és konyhai nyelv gyantatja ezt.

Tudva van, hogy Hórának egy fagyókérből készült poharát emlegetik a régészek, melyből ivott volna; az is, hogy általa veretett pénz van, (sinó fémű?) nem mondják meg a tudósítók) az ő neve köriratával. De én legalább nem olvastam azt az aranybetűs levelet, melyet neki — Kloska állítása szerint — a császár adott utóbbi Bécsben jártakor, a miről én azt hiszem, hogy az nem más, mint az ő Patens rendelete, a mit fennebb érintettem, s itt mind magyar fordításban, az olvasó, közönségért, mind eredeti latin nyelven*), a tudósokért közlök.

„Hóra, Rablókapitány Nyiltparancsa.

Mi, Horai Mora Hóra, Isten kegyelméből Dácia királya, Oláhok fejedelme, parancsoljuk minden alattvalóinknak, kikeresett szabadságunk s az országban való kikeresett örökségünk mellett, hogy minden buzgó és szabadságszerető alattvalónk, midőn ezen szigorú parancsunkat veszi, azonnal fogjon fegyvert, s szintén a mi zászlónk előtt megjelenjen s egybegyűljön, hogy e nép a mi nagyapáink elvesztett szabadságát visszaszerezhesse. Hogy megkezdett munkánk szerencsés véget érjen. E szerint parancsoljuk mindenkinek és mindenkinek, hogy a mi tekintélyünknel és hatalmunkkal fogva,

*) Patentativ Pradonis Capitaneer Hóra.

Nos Hora Mora de Hora, Dei Gratia Rex Daciae Princeps Valachorum, mandamus omnibus nostris subitis penos nostram exquisitam libertatem et penes nostram Regni exquisitam hereditatem, quod omnis zelosus et libertatem amans Subitus, dum perceperit Strictum isthoc Mandatum nostrum, instantane arma capessat et sub vexillum eque nostrum se statuat congregat, ut talis populus nostrorum proavorum amissum libertatem acquirere possit. Quo noster inchoatus labor felicem eventum consequatur. Ita mandamus omnibus et singulis, ut auctoritate et potentia nostra mediante qui amore Patriae ducitur Intellecto strictissimo Mandum nostro quilibet loci Juxta prepositus suos homines armet, ita suos Nobiles et vicinos persequi, delere, non secus aorum bona mobilia et immobilia rapere. se in illum statum ponere, quo nullus unquam nobilis constrastare possit. Concedimus, mandamus et jubemus. Ita datum in Residentia nostra Monte Topánfalva dicta, din 1-a May, 1-mo Regni nostri Anno.

Podhradezky József gyűjteményében.

a ki a haza iránt szeretettel viselte, megértvén legszigorubb parancsunkat, minden helység élére állított bíró a maga embereit fegyverkeztesse fel, hogy az ő nemeseit és a szomszédosokat úgy üldözze, semmisítse meg, nemkülönben ingó és ingatlan javait úgy elrabolja, s magát oly állapotba tegye, hogy soha többé egy nemes is ellen ne állhasson. Megengedjük, parancsoljuk és rendeljük. Így költ Topánfalva hegyen levő Rezidentiainkban május 1. uralkodásunk első évében.”

A parancshoz e pontok voltak mellékelve:

„1. Minden lélek esküdjék meg a keresztire téve kezét a császár hűségére.

2. Senki más ne legyen nemes, mint a kit a császár szolgálatába vesz.

3. Minden lélek adózzék a császárnak.

4. Minden föld egyenlően osztassék fel a honlakók közt.

5. A felségtől már rég kiadott urbariumot a kir. kormánysszék bocsássa ki.

6. Minden a ki a császárnak barátságul kíván tartatni, s kegyelmet akar nyerni, tegyen kapujára fehér zászlót, s így békében maradjon.”

Meglehet, hogy a Hóra-pohár, pénz és a Patens is régiségekkel kereskedők, irashamisítók műve; de hogy a Patens az 1784-ki lázadásról szó szerint teljesített, Szászváros székéből egy szemtanú írva hagyta, hogy Hóra az oláhságot Patense és 6 pontu záradék szigorú megtartására hittel eskette meg, különösen pedig a magyaroknak kiirtására. A bírók fölfegyverezték a népet, kiölték mindenfelé a nemeseket, a gyermekekkel együtt, kirabolták kastélyaikat, udvarházaikat s azután fölgyújtották és megsemmisítették, hogy napi járó helyeken egy nemes sem maradt, sokszor tökéletesen bebizonyított történeti igazság, a mit megczáfolni nem lehet. Sőt azóta maig benne van az oláhságnak mintegy vérében Hóra Patensének elvi része és szeleme: hogy ő kereste meg a császártól az oláhok szabadságát, ő Erdélyhez az örökségi jogot, hogy a nemességet ki kell irtani, a nemességet el kell törölni úgy, hogy csak a császár segíthessen; benne van a communistikus irány, hogy minden föld egyenlően felosztandó, a mit 1848-ban is épígy hirdettek az oláh izgatók, benne van a császári hűségi eskü, a fehér zászló kitűzés, a mivel 1848-ban Urbán az ellen

forradalomra jelt adott, s elfogatta 2—3 vármegye nemesseit és sokakat megöltetett felbátorítása által.

Hogy Hóra a császártól sem aranyos levelet, sem zászlót nem kapott, mutatja az, hogy annak bejegyzésével tettek fejére jutalmat, katonaság fogta el, elítéltetett s a császártól is jóváhagyott ítéletnél fogva, mindrét rabló főnök kerékben törtetett meg.

Ily szörny tettek felett megkeresztül 6—7 sornyi jámbor előadással a bukaresti Emlékirat, s elmondván minden rosszat a magyar nemzetre, actióra hívja fel ellene Európát főleg a külföldi egyetemek ifjuságát — megvalósítva írásában a farkas és bárány aesopusi meséjét.

Másik fontos irata az aradi vármegyei levéltárnak egy Csongrádvármegyéhez írott levél, melyben elpanaszolva az erdélyi oláh kegyetlenségeket, utána az író felhozza, hogy az ő oláhok is hasonlót tettek köztük; a Maros mentében egész Tóthvárad vidékét, mely egyes nemesek birtoka, le Radnág felégették, minden kastélyt, udvart, nemesi házat, de a szegény nemesek házait is, csűröket, mézsárszárakat, malomokat porrá égették, drágább holmijokat, fellelhetőket elrabolták, úgy, hogy nagy darab helyen nincs egyéb, mint rom, kialudt parázs, épületdűlések és pusztaság. Senkiben nem volt segélyük, a jobbágyság nem szolgált, a tiszteknek nem engedelmeknek, a ki nem menekült, legyilkolták s várják a jelzőt a nemesség teljes kiirtására. Ezután dicsekszik Csongrádvármegye bölcselőrelátását, a kik soha nem engedték az oláhoknak közöttük megtelepedését s faluk alkotását. Adja Isten — így zárják be levelüket — hogy e törvény örök is legyen. Bár elődeik is így tettek volna, most nem kellene bujdosva, kifosztva mindenükből, siratni sorsukat.

Vegyük az Emlékirat panaszlói tudásul e történelmi tényeket, ne szépitésük oly igen a rumánokat, ne tagadják s ne hallgassák el az igazat, ha az ellenük van, mérjenek egyenlő mértékkel, s mielőtt Európá elé vinnék igaztalan vádjait, vessenek számot magukkal itthon, ismerjék meg mindkét félben azt, a mi szép és a mi rút, a mi erény és a mi gyöngeség, s ne keressék és hibáztassák a magyarok szemében a szállát, midőn a rumánokéban gerenda van.

Sz.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA“.

1891. Április 9.

Petőfiről.

JOKAI MÓR felolvasása Szegeden.
(Vége.)

A nemzetöröknek pedig azt mondta az öreg ur, hogy: „Az urak menjenek addig a korcsmába; ha ágyusztót hallanak, jöjjenek megint vissza.”

Én azonban e fegyverszünet alatt nem mentem a korcsmába, hanem teljes fegyverzetben löporfústos tenyerekkel, föllátogattam Laborfalvy Rózához, aki ott lakott a hatvani utcában, a nemzeti Casinó mostani palotája szomszédjában. Több színész is volt nála, a kiket a kíváncsiság csodított oda.

Ugy hiszem hogy, dicsekedtem egy kicsit a hősi magam viseletével, amit ez „első” titkózetben kifejtettem. Az első puskaporfüst szagban van valami mámorító.

Ennek az lett a következtése, hogy többet nem eresztettek vissza. Csakhogy nekem szemembe mondták, hogy nem oda való vagyok, a hol emberhalált csinálnak.

Nem is volt rá szükség. Éjfélre megadta magát a lázadó olasz ezred s lerakta a fegyvereit, Hanem az utcák egész reggelig olyan élénkek maradtak, mintha nappal volna.

Vitézségemnek meg lett a jutalma: egy nagy veres toll, melyet kedves kezek tűzték a kalábrisai kalapom mellé. Másnap minden

ember az én veres tollamról beszélt a városban s arra én nekem kétszeres okom volt büszkének lenni.

Hanem annál drágább dolog várt rám otthon.

Petőfy berontott a szobámba s legelőször is jól lehordott, amiért rázartam a lépcsőajtót. Kikérte magának az ilyen barátságot „Julia is nagyon haragudott érte!”

Én nem világosítottam föl az ellenkezőről.

Akkor meglátta a kalapom mellett azt a monumentális nagy veres tollat.

— Hát ezt hol lótted?

Mondtam hogy kitől kaptam.

Erre haragosan nézett rajtam végig.

— Te! Hiszen te szerelmes vagy.

— Boldog vagyok.

Erre kitört.

De most nincs ideje a szerelemnek. A korszellemnek nincs szüksége most boldog emberekre.

Hát te nem vagy-e boldog! Nem vagy-e szerető?

Az más! Az én nőm engem kisérni fog ha kell, a csatába ha kell, s száműzetésbe, ha kell a vépadra.

Azt az enyém még inkább meg fogja tenni.

A „még inkább”-on aztán összevesztünk. Egyik sem engedte a maga hősnőjét a másik által beágyékozni, — a vége az lett, hogy én még az nap elköltöztem a közös szállásáról, elhagyva Petőfiéket s fogadtam szállást ugyanabban a házban, ahol Laborfalvy Róza lakott: az övé az első emeleten volt,

utczára, az enyim a másodikon: dolgozó szobám az udvarra, hálósobám a kertre nyílt.

Másnap nehéz beteg lettem, a múlt éjeli áthűlés miatt s ott fektüdtem hosszú hetekig abban a kis félreeső szobámban, a hova még utczai zaj sem hat be. Senki sem látogatott meg, csak az orvosom, — senki sem járt hozzám csak a szerkesztőségi szolgáló, — és senki sem ápolott csak Laborfalvy Róza. Őt láttam magam előtt mikor forró lázaimból fájó szempilláimat fölemeltem. Ő volt nekem a napvilág és az árnyék.

Petőfi egyszer sem jött le hozzám ám bár tudhatta a szerkesztőségi szolgálót, hogy beteg vagyok — Ez újmutatás volt reám nézve hogy én se menjek hozzájuk többé.

És így egy lapnak két közös szerkesztője nem találkozott egymással hosszú időn át. Igaz, hogy a lapot én magam állítottam össze még betegségemben is.

Mikor fölgörgyultam, egészen megváltozottan találtam a világot.

A közvélemény nem tudta már, hogy ki a jó hazafi, ki a hazaáruló?

E napokban kaptam egy levelet Petőfitől, melyben fölszólít, hogy miután egymást a lakásán föl nem kereshetjük, jöjjünk össze egy közös barátunk, Emődy Dánielnek, a „Pesti Hírlap” segédszerkesztőjének lakásán. Ez ugyanabban a házban volt, ahol én laktam.

Mikor én beléptem Emődyhez, már akkor Petőfi ott volt. Vitakoztak valami fölött. Megjelenésemre abba hagyták a vitát s Emődy azt mondá Petőfinek: „bocsássuk hát Jókai ítélete alá; mit szól hozzá.”

Erre Petőfi a kezében tartott költemény előttém is felolvasá.

Ez volt a Vörösmartyhoz intézett vers. Amint az utolsó strophá elhangzott, azt mondám Petőfinek:

— Nagyon kérek, hogy ezt a verset ne add ki a lapunkban.

— Látod? — szól Emődy. — Ő sem helyesli.

Aztán elmondtam az indokaimat Petőfinek, amikért ez a vers maradjon a közönség elől eltakarva. Meggyőződött, összehajította a költeményt és a zsebébe tette. Megígérte, hogy senkinek sem fogja megmutatni.

Ekkor azt mondtam neki:

— És most még egyre kérek. Nekem néhány napra el kell Pestről távozzom. Lapunk legközelebbi számának a szerkesztését vállald te magadra.

Elvállalta, hanem aztán azt kérdezte:

— Miért kell neked eltávozzod és hová?

— Azért, hogy megesküdjem a menyasszonyommal, Laborfalvy Rózával!

Erre ő indulatosan kiáltá föl: „az lehetetlen!”

Ez így van.

— És ő még egyszer kiáltá: „az lehetetlen!” S azzal indulatosan hagyta el a szobát.

És Petőfinek e vad indulatossága idézte fejemre életemnek legnagyobb fájdalmát, az anyai átkot, mely évekig nehezdedt fejemre, a mig az anyai szeretet le nem törölte azt homlokomról s áldásával nem váltotta föl, de ezt az áldást évek nehéz próbáival kellett kiérdemelni.

Én az anyámat daczára is nőül vettem azt akit szerettem.

S midőn ismét visszatértem Pestre, nagy meglepetésemre ott találtam lapunk legutolsó számában a Vörösmartyhoz írt költeményt.

Erre irtam ama végzetes tiltakozást.

Most már negyvennégy év múlva hidegvérrel tekintve vissza a tényekre, nyugodtan mondhatom ki, hogy ebben hibáztam. De hibáztott Petőfi is.

Petőfi hibáztott abban hogy jó barátjának szívviszonyába, családi ügyeibe beleavartkozott. — De én is hibáztam, a midőn ahelelyt, hogy „ezért” a sérelemért mint férfi férfi ellen léptem volna vele szembe: mint szerkesztő bántottam meg a szerkesztőtársat a költeményeért.

Egy kardvágás mit jó barát adott behagód; kibékültünk, ismét jó barátok leszünk, de, a seb mit a toll hegyével ejtettünk egymáson, nem gyógyul be soha.

Hanem hát a harag rossz, tanácsadó, de a büszkeség még rosszabb.

Utaink itt végkép ketté váltak.

Mi mind a ketten „választottunk magunknak csillagot!” — Csakhogy az én csillagom engem a zenettől a nadírig elkísért...

Most már az én egemről is leszálalt a nap. — S napnyugvás után nem jár velünk semmi árnyék, sem előttünk sem utánunk, Jó barátok és szeretőik maguk is az árnyak nagy országába tértek már meg mindannyian.

S ha én most, tengernyi nagy idő után kezemet föltartom az égbe s azt mondom

Vizszabályozási tervek. Gróf Bethlen András földmívelésügyi miniszter a folyamatszabályozások, különösen pedig a Tisza, Béga és Temes folyók szabályozása tekintetében lehető rövid idő alatt feleltet fontos, évekre irányadó elhatározásokat szándékozik tenni. Első sorban a Tisza-meder végre szabályozásáról van szó. Számos ez ügyre vonatkozó terv, némely részletre nézve alternatív terv is, a földmívelésügyi miniszteriumban már ki van dolgozva. A nagy vízügyi műszaki tanácsot gr. Bethlen András miniszter e hó 20-ára hívta egybe, hogy a Tisza folyóra vonatkozó minden terveket és műszaki kérdéseket beható megvitatás tárgyává tegye. A Tiszánál kilátásba vett összes munkálatok költségei az eddigi előzetes számítások szerint körülbelül 18 millió forintba fognak rugni. Minthogy azonban a munkálatok csak fokozatosan lesznek keresztülvihetők, a költségek évek sorára oszlanak meg. Májusban aztán a műszaki tanács a Temes és Béga szabályozási terveit is meg fogja vitatni.

Politikai hírek.

Szilági igazságügyminiszter hír szerint a királyi táblák bírói kinevezésének kiegészítése és az összes segédhivatali személyzet kinevezése tárgyában már határozott és most javaslati — a mennyiben királyi kinevezésekről van szó — a király ő Felseje elé kerülnek.

Orosz készülődések. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” a legmegbízhatóbb értesülések alapján újból is teljesen alaptalanul jelenti ki az orosz csapatelhelyezésekről szóló hírt és hangsúlyozza, hogy Oroszországban javában folyik egy új honvédelmi terv keresztülvitele s a gyalogsági fegyvernek tervbe vett átalakítása is oly intézkedés, melyhez nem szokás hozzáfogni, ha komoly eseményektől tartanak. Akárhová tekint az ember Európában — folytatja a „Nordd. Allg. Ztg.” — a nemzetközi viszonyok teljesen nyugodtaknak s kielégítőnek mutatkoznak. A főforgó konfliktusok tekintetében amamaggyőződés uralkodik, hogy a differenciák a diplomácia békés eszközével kiegyenlíthetők lesznek. A new-foundlandi halászáti jogok fölött való viszály jelenleg túlyomólag angol befolyással bír. Az amerikai olasz kérdést a jogszolgáltatás utjára terelik; általában a béke biztosítottak látszik. Az idők s a körülmények arra hívnak föl, hogy összes erőnket tudományos és kulturális munkákra fordítsuk, melyektől a német nemzet jóléte s nagysága függ.

Közigazgatás reformja.

A képviselőház közigazgatási bizottságának keddi ülésén lefolyt tárgyalás eredményéről tegnap közlésünk kiegészítésül adjuk a következőket:

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök azon nézetben van, hogy az előterjesztett indítvány nem teszi szükségessé az egész fejezetnek újból való szövegezését és az a jelen törvényjavaslat alapján is tárgyalható lenne. A mi az indítvány egyik lényeges pontját illeti, azt, hogy bizonyos esetekben a főbebevezés közigazgatási bizottságnak legyen föntartva, ezt annak helyén szóló nem fogja ellenezni, sőt a mi a törvénybe vagy szabályrendeletbe átkötő határozatokat illeti, nézete szerint is

„nem jól tettem ezt,” hiszem, hogy ő is lenyújtja a magától onnan felülről s viszonzza a kézzorizást.

Az a leány.

Angolból fordította: Amica

XVI.

(Folytatás.)

(43)

— Hol volt?
Ennyi az egész a mit mond.
— Sir Bryán, én künt voltam az ün-
edes anyja engedelmével válaszolva Dorka, s
reszketni kezd.
— Tudom; de miért maradt ki oly hosszú-
szasan? Mi tartóztatta vissza? Dorka, ha va-
lahol távolabb volt nem könnyű-e magának
azt rögtön tudatni velem, és megmondani,
hogy hol volt?
— Sir Bryán, midőn az édes anyja meg-
engedi, hogy kimenjek a háztól, midőn haza
jövök nem szokott kérdőre vonni, volt alassu
hangon adott válasz.

Oh, ha megmondhatta volna neki, hogy
hol volt! Ha a kételyt eloszlathatta volna
szívéből ha hangosan kiálthatta volna „Sze-
relmem, édes szerelmem, kérdezz és én vá-
laszok!”

— Talán én nem vagyok oly könnyen
kielégíthető mint az anyám — mondja az
ifjú. Lehet hogy maga nem érzi magát kö-
telezettnek arra, hogy számot adjon nekem
mindenről a mit tesz?

— En beszélni fogok Ffolliottnéval én
meg mondom neki kezd Dorka, büszke moz-
dulattal emelve fel fejét.

— Mit mond meg neki? — szakítja
felbe az ifjú.

— Azt, hogy hol voltam.

esetleg a közigazgatási bizottsághoz lehetne
azokat fölbevezni.

Tibád azt tartja, leghelyesebb lenne a je-
len rész első és harmadik fejezetét s a 200-
ik §-t Apponyi gróf indítványával együtt a
mely sokszorosítottatnak, a kiküldendő albizott-
sághoz utasítani.

Dárday Sándor előadó a törvényjavas-
lat részletes tárgyalása alapján megfogható-
nak véli azon alapelveket, melyeket Apponyi
gr. hangsúlyozott.

Holló nem tartja helyesnek a javaslat-
ban a hatáskörök megszabását s a jogorvos-
latok rendszerét.

Tisza István az előtte szóló által mon-
dottakban nem talál olyasmit, ami a tárgya-
lás elhalasztását tenné szükségessé.

Szalavszki Gyula államtitkár kéri a bi-
zottságot menjen bele a fejezetnek szaka-
zonkénti tárgyalásba a mi nézete szerint minden
nehézség nélkül megtörténhetik.

Gulner azt tartja, hogy ama alapelvek
korolláriumi, a melyeket Apponyi gr. és
Holló előadtak, sikeresen nem illeszthetők be
a jelen fejezet egyes szakaszaiba, melyek
nagyban és egészben a mai rendezetlen álla-
potokat akarják föntartani.

Elnöke a tárgyalás ökonomiája szem-
pontjából megjegyzi, hogy hivatkozva az ed-
digi tárgyalás mentéte, a maga részéről nem
látja akadályát annak, hogy a módosítások,
a mennyiben elfogadhatók, a tárgyalás folya-
mán beillesztessenek az egyes szakaszokba.
Mindenesetre kéri a bizottságot, hogy előbb
ez előzetes kérdés fölött döntsön s a míg az
nem történt meg, mellőzze az egyes elvek
megvitatásának bevonását is a tárgyalásba.

Szederkényi azt tartja, hogy az önkor-
mányzatnak nem lesz mielő tápot merítenie,
ha a tvjavaslatnak rendelkezési elfogadhatnak.

Perczel Dezső úgy vélekedik, hogy
mindaz, a mit hallottunk, tárgyalható lesz az
illető szakaszoknál s csak lényeges megles-
tása volna a közigazgatási tárgyalásának, ha még
e kérdések is az albizottsághoz utasítottának.

Vadnay a jelen fejezetet tartja a re-
form legfontosabb részének s épen ezért job-
ban szeretné e fejezetet akár az albizottság-
nak átadni, akár a tárgyalást fölfüggeszteni
addig, míg az előterjesztett figyelemreméltó
indítványok kimerítőleg áttanulmányozhatók
lesznek.

Szapáry gróf miniszterelnök ismételve
kéri az egyes szakaszoknak tárgyalás alá ve-
telest s az albizottsághoz való utasítás mellő-
zését.

A bizottság elhatározza, hogy belemegy
a fejezet egyes szakaszaiba tárgyalásába.

A 135 §-nál, mely a vármegyék hatá-
skörét állapítja meg, Tibád azon czéllal, —
hogy az önkormányzat hátraps funkciójáról
teljes kép állítsák elő, egy külön pontban
kimondandónak tartja, hogy a megyék „ön-
maguk vagy kiküldött tagjaik által befoly-
nak az állami közigazgatás intézésébe.”

Tisza István helyesebbnek tartaná, ha e
pont a 138 §-ba vétenék föl.

Holló Lajos javasolta, hogy e §-ban
mondassék ki Tibád indítványán kívül az is,
hogy a megyék hatásköre kiterjed a képvé-
selőválasztási ügyekre vonatkozólag az 1848-
iki törvényben megállapított jogkörre s a
közsegek s rendezett tanácsú városok önkor-
mányzati tevékenységének ellenőrzésére is.

Szapáry gr. miniszterelnök helyesebb-
nek tartaná ha e szakaszba csak az általános
dispozíció foglaltatnék s a javasolt részle-
tes rendezések, a mennyiben szükségeseknek
találhatnának, a 138 §-ra hagyatnának főn.

A bizottság ily értelemben a §-t elfo-
gadja azon módosítással, hogy a) pontja ak-
ként szövegeztessék, hogy „a megyék terüle-
tükön önkormányzati jogkörrel bírnak, melyet
a törvény korlátain belül a kormány feltü-
gyelete alatt gyakorolnak.”

— És én ismét azt kérdezem, hogy
mit fog anyámnak mondani?

— Ha ötlet kielégíti a válaszon nem
lesz az elég? — kérdi Dorka szeliden kér-
lelő hangon. Sir Bryán, higgye el, hogy na-
gyon fájdalmas ilyen kérdéseknek kitéve lenni.

— Hiszem — volt a gunyos mosolylyal
adott válasz.

Kevés szünet után azt mondá —

— Dorka, itt vannak az anyám kulcsai,
Hol vésztette el?

— Akár hol elejthettem — talán a fa-
lyuban — dadogja Dorka.

Oh mily borzasztó rosszul esik neki így
hazudni Bryán előtt!

— Egy egyenes kérdést intézek magá-
hoz — mondja Bryán, megvett mozdulattal
dobya a kulcsokat az asztalra; — s az égre
kérem válaszoljon nekem egyenesen! Semmit
sem mondhat olyant mi annyira jöhetne kö-
zibünk mint ez a titkolózás. — Dorka, hol
volt ma este?

— Egy kérdés sem válaszolok, me-
lyet ilyen hangon intéz hozzám — volt a
válasz.

— Válaszolja ha másképen beszélnék?
— kérde Bryán. Hát elfelejté, hogy nekem
jogom van azt tudni?

— Miért van joga? — kiáltja Dorka
izgatottan. Azért mert fizet?

— Nem — volt a szenvedélyes válasz
— hanem mert a karjaimban tartottam és
megesókol!

— És mert gyenge voltam — viszonzá
a leány épen olyan szenvedélyesen — fenye-
get, és visszaemlékezett gyengeségemre! —
En nem mondom meg önnek semmit!

— Szent ég! sokájt az ifjú.

Hangos kopogtatás van az ajtón; Sir
Bryán az ablakhoz vonul; könnyek toltak
a szemébe, és nem akarja, hogy Dorka azo-
kat lássa.

Gróf Apponyi Albert a § első beke-
zésében kiegészítő részét látja a megyék azon
jogának, hogy országos természetű dolgokkal
foglalkozhatnak.

Tibád az első bekezdést egészen fölös-
legesnek tartja, mert az itt érintett jog tel-
jesen benne van az előző § második pontjá-
ban, mely szerint a megyék országos ügyek-
kel foglalkozhatnak.

Gróf Szapáry miniszterelnök a szakasz-
ban foglalt rendelkezéseknek elvben való fen-
tartása mellett kéri, hogy a felebevezéseknek
hova leendő intézése függőben tartassék a
felebevezések kérdésének eldöntéséig.

A bizottság ily értelemben a szakaszt
elvileg elfogadandónak határozza.

A 137-ik §-nál (meg nem szavazott adó
s meg nem ajánlott újonckok iránti rendeltet-
re vonatkozó tiltakozási jog.)

Dárday Sándor előadó azt véli, hogy az
e §-ban foglalt rendelkezések voltaképen alkot-
mányi törvénybe tartoznák, ha nekünk volna
szerves törvénybe foglalt alkotmányunk.

Gróf Apponyi nem tesz kifogást a §
elfogadása ellen, megjegyzi azonban, hogy itt
nem egyszerű törvénytelenségről, hanem az
alkotmány elleni kormányzás kísérleteivel
szemben becses grancia volt e jog, míg a
végre hajtó hatalmat a megyék gyakorolják.

Szederkényi azt tartja, hogy úgy az ál-
lami közegre, mint az önkormányzati ele-
mekre néve felveendő ily irányú rendelkezés.
Gulner szerint legcélszerűbb lenne e p-t füg-
gőben hagyni, a 20. § eldőltségébe ebbe lévő
felveendő a szükséges dispoziciók.

A bizottság változatlanul fogadta el a
szakaszt.

Ezzel a tárgyalás folytatását holnap
délutáni 10 órára tűzték ki.

Budapest, április 8.

A közigazgatási bizottság ma több fon-
tos elvi kérdést intézett el és az eredeti ja-
vaslat több szakaszát a miniszterelnök által
indítványozott új szakaszokkal helyettesítette.
A tárgyalás, ha a fontosabb elvi kérdéseken
átment, valószínűleg sokkal gyorsabban fog
haladni.

Az ülés lefolyásáról tudósítunk a kö-
vetkező:

A 138 §-nál, mely a vármegyék önkor-
mányzati hatáskörét részletesen szabályoz-
za, Dárday előadó az első pontba felveendő-
nek tartja, hogy a megye a közigazgatási in-
tézésébe önmaga vagy kiküldött közegei által
befoly; továbbá kibővitendők javasolja a
szakaszt arval, hogy a megye állítja azon
teendőket, melyeket a képviselőválasztási ügyek-
ben a törvény hatáskörébe helyez; eljár a
közutakról és vámokról szóló törvény vagy e
tárgyban alkotandó későbbi törvények által
reá ruházott, illetőleg ruházandó ügykörben.

A § második pontjában szóló azon kifejezést,
mely szerint a megye „saját belügyeiben”
„önállóan intézkedik, önkormányzati hatá-
skörén belül” való önálló intézkedéssel tartja
felcsereleendőnek; s végül a hetedik pontból,
mely szerint a megye feladata területén a
közigazgatási érdekeket gondozni, kihagyandó-
nak vélné a „közgazdasági érdekek” külön
felemlítését, minthogy a közigazdasági érde-
kekben ez is benne foglaltatik.

Szederkényi Nándor lehetetlennek tartja,
hogy azok, a kik az önkormányzatot egyál-
talában megszűntetni nem akarják, megelé-
gedjenek e szakasz körülírásával.

Tibád, Holló és Apponyi felszólalásai
után a bizottság a szakasz első pontjainak
szövegezésével tekintetbe véve a gróf Appo-
nyi indítványa b) pontjában foglaltakat is, az
előadót bízta meg. A szakasz második pontja
következőleg szövegeztetett: A megye „helyi
érdekt ügyeiben önállóan intézkedik, hatá-
roz, szabályrendeleteket alkot, különösen pe-

Dorka kinyitja az ajtót s az előszó-
bába lép.

— Nos Stebbing, mi baj?

— Az asszonyom folytonosan csenget
— mondja Stebbing félelmes hangon. És mi
baja van ma este Sir Bryánnak? — oly kü-
lönös!

Mit mondott magának? A hangja le-
hallott a folyosóra.

— Bosszankodik a miért oly hosszasan
maradtam künt — mondja Dorka egyszerűen.
Gyakran szokott így haragudni? — Tudja
Stebbing, csakugyan elkéstem, de asszonyom-
nak megfogom mondani az okát. — Rögtön
megyek hozzá.

Együtt mennek el, Dorka fel a lépcsőn
— Stebbing pedig lefele.

Dorka egyenesen a Ffolliottné szobá-
jába megy. — Itt nincs kétség a felett, hogy
milyen fogadtatásban részesül, amíg még
mindig van egy kis ártatlan csalsára szük-
sége. A világ kincseiről sem mondaná meg a
szegény asszonynak, hogy kénytelen volt ana-
nak az embernek a hallgatását megvárni, —
még pedig sokkal több pénzt mint a
mennyt a gyémántos mellű ért — mert az
az ember nagyon jól tudja, hogy kivel van
dolga. — Ezt megmondani annyi volna, mint
mindent felfedezni, és akkor mi lenni a sze-
gény szenvedő asszony büszkeségével! Ez az-
tán kegyetlen megalkuvás volna!

Nem, azt nem teszi; Dorka nem azért
jött Westrayba, hogy Ffolliottné egy olyan
lekötözöttség sulya alatt — melyet soha sem
tud visszafizetni, miután a fiának soha sem
mondhatja meg — porig alázza. Midőn be-
ment egészen tisztába volt vele, hogy mit
mondjon.

— Ah! — kiáltja Ffolliottné összeku-
csolt kezekkel.

— Jelenleg minden mendben van.

— És a levél?

dig” (ezután következnek a szakasz többi
pontjai, melyeket a bizottság az előadó ja-
vaslati szerint fogadott el, a hatodik pont-
ban a „tanintézetek” szót „köznevelődési in-
tézetek” kifejezéssel cserélve fel.

A református konvent.

Budapest, április 8.

— Második nap. —

A református konvent mai ülésén a vi-
lági elnök helyét Tisza Kálmán foglalta el.
A tanácskozást Kun Bertalan vezette s min-
denekelőtt a tegnapi gyűlés jegyzőkönyvét
olvasták föl és vették tudomásul.

A közalapi végrehajtó bizottság nevében
Beöthy Zsigmond szólalt fel s hangsúlyozza,
hogy a kérvényeket későn pontatlanul nyujt-
ják be s kéri a konventet, hogy határozzon
meg oly időpontot melyen túl a beérkező kér-
vények figyelembe vételén nem fognak. Gróf
Degenfeld József a közalapi bizottság segé-
lyosztási tervezetének felülbírlására kiküldött
albizottság jelentését mutatja be, mely a vég-
rehajtó bizottságnak azt az állítást, hogy a
tavalyi konventnek a felosztásra nézve meg-
állapított módosításait keresztülvinni lehetetlen
kétségsbe vonja. E konventi megállapodás szer-
int a közalapok 95,790 forintba rugó bevéte-
leivel tökéltendő 23,947 forint, misszió czé-
lokra fordítandó 19,951 forint a gyám-inté-
zetre 7980 forint, egyszersmindenkorra adan-
dó segélyekre 17,330 forint, tökésegélyekre
13,864 forint és 9250 forint, összesen 23,114
ft, kiegyenlítésre 34/6 forint.

A kiküldött albizottság azt indítványozza
hogy a konvent ragaszkodjék tavalyi határo-
zatához s a fentebb jelzett módon ossza fel
a közalapok jövedelmeit, természetesen a rend-
kívüli jövedelmeket is fel lehetne osztani az
egyes csoportok között. Kovács Albert a köz-
alapi végrehajtó bizottság indítványát védel-
mezi, de gróf Degenfeld József György Endre
és mások hozzászólása után a konvent kimon-
dotta, hogy a felosztásra nézve a tavalyi
megállapodáshoz ragaszkodik. A konvent ez-
után elhatározta, hogy mindig csak az illető
évi decemberének 15-ik napjáig beérkezett
kérvényeket veszik figyelembe Ezután a se-
gélykérvényeket kezdték tárgyalni. Az erdélyi
egyházkerület kérvényeire vonatkozó javasla-
tot a konvent elfogadta, a mennyiben az er-
délyi egyházaknak 3000 ft segélyt szavazott
meg 39 részre osztván meg az összeget. A
tiszántúli kerület 64 községe 4440 ft a tu-
szánimeni kerület 36 községe 3100 ft a du-
na-melléki kerület husz községe 3600, a du-
nántúli kerület 24 községe pedig 2600 ft
segélyt kap. Ezután a lelkesek kérvényeit
tárgyalták s a proponált 8520 ft segély-
összeget kivül még néhány segélyt szavaztak
meg. A konvent holnap folytatják.

A szófiai gyilkosság.

A „Times”-nek Szófiából azt jelentik,
hogy a bolgár kormány éppen nem titkolja
azt a meggyőződését, hogy a szófiai gyilkos-
ságról magas állásban levő orosz hivatalos
személyiségeket terhel a felelősség.

A kormány lapja már határozottan azt
állítja, hogy a gyilkos az elfogottak között
van. Stambulban — így szól a „Times” —
több ízben volt a fogházban és maga hallgatja
ki az elfogottakat. E közben azt a tényt
konstatálhatta, hogy maga Nelidov, a kon-
stantinápolyi orosz nagykövet tartotta kezé-
ben az összeesküvés szálait. Ez a felfedezés
nagyon megijesztette a portát, s mert el
akarta kerülni az összetűzést Oroszországgal,
a Konstantinápolyban elfogott gyanús egyé-
neket szabadon bocsátotta. Ezek között volt
Stancsev, a volt szófiai polgármester és Caik-

— Mi előre tudtuk, hogy most azt nem
hozza el; s mig módjában van egy kis pénz-
hez jutni, addig gondja van rá, hogy ne
szóljon semmit. Olyan biztonságban lehet mint
ha kezében volna a levél. Többet kért mint
a mennyit én — mint a mennyi nálam volt;
a gyémántokat a saját becslése értékében
számította, mert nehezen tud rajtuk találni.
— De most nem kér több pénzt, elég időt
ad arra mig kegyed ismét tehet félre az ő
számára.

— Jóságos ég! Hát ismét ide fog jön-
ni? — En tudok pénzhez jutni; de ismét
ide fog jönni?

— Nem; egy londoni address adtam
neki, a honnét, ha osztem ir, továbbitónak
a levelek.

Kérem nyugtassa meg magát! — Az-
zal az emberrel könnyen ellehet banni —
s minden jól fog menni.

— Nem fogja azt a levelet Bryánhoz
küldeni? kérdi a szegény asszony.

— Oh, nem, nem! kiáltja Dorka. Meg
vagyok róla győződve, hogy azt nem fogja
tenni.

Azt tehette volna hozzá „Nem lesz
olyan bolond, hogy azt tegye, miután most
már tudja, hogy Holt kisasszonyhoz kell kü-
ldeni a levelet, a ki annyit fizet érte a meny-
nyit kér.”

— Csútt — léptek hallok! sugja Ffol-
liottné. Talán Sir Bryán!

Dorka rémülve fordul az ajtó felé. Egy
kéz van a kilincsen.

— Szabad! — kiáltja Ffolliottné! Dorka,
gyermekem, ne csinálj oly rémült arcot! —
mondja suttogó hangon.

Bryán lépett be. Egy gyanús pillantást
vet körül a szobában.

(Folytatás köv.)

manov, Zankov titkára. Midőn ezek elfogattak,
zavarukban sok mindenféle titkot elárultak.

Stambulban személyesen folytatta a vizs-
gálatot Karavelovval és ennek alter egojával,
Telcsével. A szófiai félhivatalos lapok szerint
mndkét gyanúsítottat nézve kétségtelen bi-
zonyítékok forognak fenn, hogy körülbelül
két héttel ezelőtt Benderev társaságában volt
két Románia területén a Duna közelében.
Stambulban érzi, hogy saját életéért küzd, mi-
dőn Belevsev gyilkosait lázas erélylyel nyo-
mozza s meg akar győződni arról, mily sze-
repet játszottak a gyilkosságban Karavelov,
Zankov és Radoszlavov hívei. A zankovisták
bűnössége állítólag kétségtelenül meg van álla-
pítva. Ferdinánd fejedelem barátai elkérthet-
lennek tartják, hogy a fejedelem trónörökös-
jelöljön ki a saját családja köréből. Ezt joga
van tenni megválasztása alapján és barátai
azt hiszik, hogy trónörökös proklamálása nagy-
ban le fogja húzni azok kedvét, kik az ő
élete ellen törnek.

A bajai affaire.

Budapest, április 8.

A bajai affaire, — amely abból állott
elő, hogy egy lovagias téren megkezdett ügyet
lovagias uton be nem fejezték — lovagias
ügyet szült a bajai tisztikar és a „Nemzet”
felelős szerkesztője között.

A „Nemzet” április 2-iki reggeli kiadá-
sában megjelent közlemény következtében a
bajai tisztikar táviratilag megbízta az iteni
katonatisztikar két tagját, hogy a közlemény-
ben foglaltakért e lap felelős szerkesztőjét
provokálják. A kihívás vasárnap reggel törté-
tént. Gajári Ödön segédei, Tisza István és
Gábel Gábor orsz. képviselők hétfőn reggel
találkoztak a bajai tisztikar megbízottjaival,
Lösch József és Pászthy Kálmán századosok-
kal, felajánlván felük nevében a provokált
fegyveres elégtételt. A bajai tisztikar erről
táviratilag értesítettén, a maga kebeléből
sorsolást utján Tóth Kálmán hadnagyot küldte
Budapestre. A párbaj ma délután fél három-
kor a Fodor-féle vívóteremben folyt le. Segé-
dek voltak Gajári Ödön részéről: Tisza István
és Dániel Gábor, Tóth Kálmán részéről:
Lösch József és Pászthy Kálmán századosok.
Orvosok: dr. Demjanovits Emil és dr. Szath-
máry Béla.

A kardpárbaj harcoképtelenségig volt
vivandó, az úterek átkötése mellett; a sűrűs-
sem volt kivéve.

A párbaj lefolyása szerencsésnek mond-
ható, a mennyiben egyik fél nem sérült meg
súlyosan. Mindkét fél több, nagyobb részt lap-
vágást kapott. A második összecsapás után a
segédek a viaskodást egyértelműleg besztün-
tették.

Az ügyre vonatkozólag Gajári Ödön se-
gédei a következő jegyzőkönyv közzétételét
találják szükségesnek:

Jegyzőkönyv, a bajai katona tisztikar és
Gajári Ödön a „Nemzet” felelős szerkesztője
közötti becsületbeli ügyben.

Felvételtét Budapesten, 1891 április hó
7-én. Jelen voltak: Lösch József és Pászthy
Kálmán urak, mint a bajai tisztikar nevében
elégeltelt kért Tóth Kálmán honvédhadnagy
ur, továbbá Tisza István és dr. Dániel Gábor
urak, mint Gajári Ödön ur megbízottjai.

Szabó-legények sztrájkja.

A nyugati szél szocialis hangulatot terelget felénk is, s hol egyik, hol a másik testületben felüti fejét ez a modern munkás nyavalya. A közlebbi időben a bérkocsisok bakkjára állt volt fel, s a derék bundás gyepőfogók abrak helyett, pihenést szavaztak meg gebéiknek. A közönség pedig járt a saját fogatán, azaz a lábán, — már akinek nem volt csészája. Végre addig kérte Deák Pál főkapitány a duzzogó testületet, a míg ismét felhámoztak és kiállottak az agyonbűzösített álomáshelyekre.

Aztán volt a pék-legények sztrájkja. A legfélelmetesebb sztrájk valamennyi közt, a mennyben ezek készítik a harapnivalót. Harapni pedig mindig kell. Azonban veszélyes csak világvárosokban lehet, a hol ezernyi-ezer ember él a pékboltokból. Nálunk a pék sztrájkján sincs jelentékenyebb kihatása. Kolozsvár közönségét a kenyérsütők is könnyen ellátják a szükséges mindennapi kenyérral s így a sztrájkoló péknek hamarabb felkopik az álla, mint a közönségnek. Mert utóvégre a kifli csak amolyan luxus étel, a mi nélkül könnyen meglehet élni.

Egyidőben a betűszedők is megszédültek volt az olom nehéz szagától, mert veszélyes ám az olom, ha fegyverbe töltik, de veszélyesebb százszor mikor betűt ütnének belőle. Ezek a betűk hintik szét a világosságot és tömörítik a sötétséget az emberi agyokban és ezek a betűk jó kedvükben áldást teremtenek az áldatlan világban, de ezek a betűk gyakran úgy dühnek mint a kárhózat. Mondom a betűszedők is egyszer szedés helyett az olvasás mesterségéhez kezdtek s a szocializmus szelleme a sorok közül kicsapott és behalozta őket.

Baj azonban nem történt, korán belétek, hogy a sugalmazott irány nem vezet célra.

Legujabban a szabólegények busultak neki. Földhöz vágják a tüt, a czéznát, — földhöz az ollót és vasalót, földhöz a gyűszűt, a metert és mindenféle jó szerszámot, a melylyel az emberi testre ruházatot szokás illeszteni.

A vörös május 1 közeleg, és socialis eszméket hord az ő méhében, melyet a szabólegények vékony gárdája messziről megéreztek.

A tavasz itt van. Ha kipattan az idő és fényes, meleg sugár veszi le hátunkról a téli vastag ruhát — nyomban megnépesülnek a szabó ruhák. Ilyenkor ugyancsak szükség van az olyan legényre ki tgyesen tudja forgatni a tüt. Ezt is jól tudják a szabólegények.

Ezenkívül a tavaszi levegő puskapor szaggal van tele. Ez is tüzei azokat, kik kedvelik a rendkívüliségeket.

Egyet gondoltak, egyet ittak és készen volt a sztrájk! Másnap megrozsdásodhatott minden tüt, gyűszű, mert az szabólegény nem vette a kezébe. Vagy több fizetést adtak — tüntették a mestereknek, vagy nem dolgoznak.

Több pénz a mesterek nem adtak: ergo a legények nem dolgoztak. Pedig fel van gyűlve a tavaszi munka. Hanem az okos szabómesterek ezen is segítettek. Összegyűltek ünnepélyesen és kérvényt intéztek a mennyei Falbhoz mondván: adj uram hideget, hűvös szelet, havat, esőt, hogy az emberek ne vágyakozzanak a szabadba és ne sürgessenek tavaszi ruháikért.

A mennyei Falb meghallgatta őket és mióta a szabólegények sztrájkolnak, azóta valóságos téli idő jár. Senkinek sem jut eszébe a tavaszi ruhák. Most már aligha nem a szabómesterek huzzák a hosszabbat. Ők várhatnak egészen meleg tavaszig, de a legényeknek elfogy a piczula és akkor baj lesz.

Az az hogy majd megértik egymást. Reméljük, hogy a legények átlátják, hogy nálunk a sztrájkolás nem vezet célra és maga a szocializmus olyan planéta, a mely ez idő szerint Magyarországon talajában nem verhet állandó gyökeret. Ezt meg kell gondolni kétszer is, mielőtt külföldi mintára ilyen jeleneteket insceniroznak a vezetők.

T. P.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 9.

— **Erdély ismertetése.** Enlítés tettünk már arról, hogy az Erdélyi Múzeum-egylet igazgató választmánya megbízást adott Kőváry László történetudományunkra, hogy Erdélyt ismertető uti kalauzt írjon. Kőváry László e munkájával már a múlt év elején elkészült, s csak annak kiadása maradt mindeközé függőben. A múzeum-egylet igazgató választmánya Kőváry László ismételt sürgetése következtében tegnap délután tartott ülésén végre határozott a mű kiadását illető kérdés felett is. A választmány 500 forintot utalványozott ki a kiadási költségekre,

s ennek következtében a munkát Kőváry László maga fogja kinyomatni és könyvpiazzra vinni. Most midőn a közlekedési viszonyok rohamos fejlődése az idegenek forgalmát Erdélyben jelentékenyen emelte — csak örömmel vehetünk tudomást arról, hogy Erdélyt ismertető hézagpotló munka kerül nem sokára a könyvpiazzra. Régérzést szűkséget pótol Kőváry László munkája, s kívánatos, hogy az mielőbb közforgalomba jöjjön.

— **Szabósegédek sztrájkja.** A kolozsvári szabósegédek által inscenizált sztrájk kezd rájuk nézve szomorú fordulatot venni. Az érdekelt szabómesterek ugyanis megunták az eddigi sztrájkolási manővrozásokat, s minthogy a segédek egy részével nem sikerült szép szóval megértetni, hogy alapjában méltánytalan dolgot cselekednek, midőn a mai méltányos munkabérek dacára is a munka beszüntetését vették célba — most már a mesterek komolyabb eszközökhöz nyultak, s a hatóság segédkezését kívánják igénybe venni a segédek indokolatlan és tárgyaltalan mozgalmával szemben. Nehány mester már be is adta panaszát a munkát beszüntető segédek ellen az iparhatósághoz, kérve a sztrájkolókat megbüntetését és a munka folytatására való köteleztetésüket. Most már tehát a hatóság erőlyes közbeavatkoztól függ elejét venni e cél-talan mozgalom elmérgesedésének. Ezt az erélyt annál inkább is elvárjuk a hatóságtól, mert az csakugyan nem tűrhető el, hogy néhány okvetetlenkedő szabó segéd felforgassa társaik megélhetési módjait, s kitegye őket az anyagi és erkölcsi pusztulásnak.

— **Széchenyi emlékezete.** A kolozsvári kereskedők és kereskedő ifjak társulata híven eddig követett szép szokásához a jelen évben is kegyeletes módon szentelt ünnepet gróf Széchenyi István emlékének. A legnagyobb magyar végzetes halálának (1860 április 8.) évfordulója alkalmából tegnap este sikerült emlékünnepelet rendezett a társulat óvári helyiségeiben. Az ünnepélyre a kereskedők és kereskedő ifjakon kívül Kolozsvár előkelő írói és tanári osztályából számosan jelentek meg. Az ünnepély az ifjúsági dalárda által élénkelte, „Szózat”-tal vette kezdetét. Ezután dr. Haller Károly a társulat nagyzédmű és ritka buzgalom elnöke lépett az emelvényre s rövid szavakban vázolta gr. Széchenyi István nagyságát, s magasztalta emlékeztető felkérte Vörös Sándor urat a kolozsmestori gazdasági tanintézet igazgatóját az emlékbeszéd megtartására. Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után Vörös Sándor igazgató lelkes tapsok között elfoglalta helyét, a jelen voltak élénk érdeklődése és állandó figyelme közt olvasta fel Széchenyiről írt magvas és szépen kidolgozott tanulmányát. — Vörös Sándor élénk színekkel változó agmúlt század végén és a jelen évszázad elején uralkodott politikai és társadalmi közállapotokat, — s különösen Széchenyi fellépését, politikai szereplését, kereskedelmi és gazdasági fejlődésének érdeklődését. A felolvasás végzetével Vörös Sándor zajos és lelkes ovációkban részesített. Ezt követően Laurenczi János kereskedő segéd egy derék és hazafias érzésű szász fiú lépett elő és „Széchenyi emlékezete” című költeményt szavalt el meglepő melegséggel s viharos tetszés nyilváníások között. Erre az ifjúsági dalárda előadta a Hymnust. A szép sikerű ünnepélyt társas vacsora fejezte be. Az asztalfőn ült dr. Haller Károly elnök, jobbján Vörös Sándor igazgató az ünnepély szónoka, balról dr. Hegedűs István egyetemi tanár. A vacsorán mintegy 60-an vettek részt. Az első felköszöntőt dr. Haller Károly elnök mondotta, élénk hatás mellett a megjelent vendégekre üritette poharát. Őt követően dr. Hegedűs István megragadó s az egész társaságot felvillanyozó szellemes beszédében a kereskedői karra köszöntött. — Ugyancsak ő tomboló lelkesedés között mondott még pohárköszöntőket még a kereskedői társaságban uralkodó hazafias szellemre, majd a társaság háznagyja és pénztárnokára, Vörös Sándor dr. Hegedűs Istvánra, Weisz Mór dr. Haller Károly elnökre, dr. Haller Károly a saját („Ellenzék” és „Kolozsvár”) jelenlevő képviselőire, Papp Mihály Lőv Frigyesre, utóbb Matutsek Józsefere, majd dr. Hegedűs Istvánra, Molnár József dr. Szentkirályi Lajos és dr. Csernátóny Gyulára, Tanács Károly Oberti János karnagyra, stb. mondottak felköszöntőket. Vacsora közben az ifjúság több tagja néhány zenedarabbal, Tanács Károly e pompás hangú kereskedő gyönyörű népdalaival szórakoztatta a társaságot. Tetszést keltett egy komikus quartett előadása, melyet a társaság megismételtetett. A szépen sikerült ün-

napély arról tanuskodik, hogy Kolozsvár kereskedői kara, s főleg az ifjúság a művelődés útján is jelentékeny előhaladásra tesz, s azon igyekezik, hogy a magyar kereskedelem egész-séges szellemben fejlődhesse. E tekintetben dr. Haller Károlynak, nagy érdeme van, s méltán illeti érte elismerés. A kedélyes köz-vacsorának éjféli után 1 órakor volt vége.

— **Park létesítése a Széchenyi téren.** A széchenyi téren jelenleg bontás alatt álló ház sziget helyébe kívánatos volna, ha egy kis parkot létesítené a város és a szepítő egylet. A tervezett vásártéri célokra még mindig maradna ott elegendő hely, azonban park létesítése kívánatos volna azért, mert a trencsintéri és óvári parkokon kívül ilyen egész városban nincsen. Egészségi tekintetből, a gyerekeknek szabadabb mozgásra nyújtandó tér szempontjából is szükséges volna itt egy kis park létesítése. Helyén való lenne itt egy park a miatt is, hogy a vasutal városunkba érkező idegenekre a széchenyi tér egy szimpla vásártérnél vidámabb benyomást tegyen.

— **Április bolondasága.** A néhány napi verőfényes tavaszi napot ugyancsak csuf idő váltotta fel. Tegnap akkora szél fújt, hogy itt-ott megbontotta a „gyenge lábon álló” bádog fedeleteket, a kémények pedig úgy be gyurta a füstöt, hogy azok a szobákban pipáltak kifele. Ma reggelre esővel vegyes havazásra ébredtünk. Metsző szél, dermesztő hideg csiklandozza a járó kelőket. Ez állapotokkal szemben a zelnice és orgona bokrok rügyeiből bomlani kezd a zöldség és virág, nem is reflektálva áprilisnek eme bolondságaira, a mi a lehető legrosszabb tréfa tőle.

— **Labdázó társaság.** A Kolozsvárt újonnan alakult labdázó társaság tagjai a torna-vivoda udvarát használják játszótérül. Személyenkint 50 krt fizetnek a torna-vivoda egyesületnek, a melyért naponta tartatják ott labdajátékok és azon felül tornázni is lehet.

— **Színház.** Kúry Klára betegsége miatt tegnap délután megváltoztatták a darabot s este „Uff király” helyett Murai Károly Huszár szerelme került színpadra. A színház néző tere egészen tures volt. Szentgyörgyi, Kovács Gyula, Gál, Szathmári, Megyeri, Gerő Lina, Delli Emma sikerülten játsztak. A két új tag közül az egyik félig, a másik egészen elejtette szerepét. Az előadás különben elég hamar lepergett. Egy negyed 10 után a darabnak már vége volt.

— **Szathmári jutalomjátéka.** Szathmárnak, a közönség kedvelt művésznél közelebből lesz a jutalomjátéka. A darabnak melyet ez ünnepélyes alkalomra előadnak, károm czíme van, e három ügyhangzik, hogy: Pénz! Pénz! Pénz! Egyébiránt énekes bohózat 3 felvonással. E darabban Megyeri, Pusztai és Főris kuplékat énekelnek. Az 1-ső és 2-dik felvonás közt a színházban működő zenekar a Vikol Simon által szerzett és Serli Lajos által hangszerelt „Csuhaj csárdás”-t játszanja. A 2-dik felvonásban „Nagy nemzetközi tánc-egyveleg” lesz. Végül „Magyar népdalok” női négyes hangra (quartett) írta és hangszerelte Konti József a népszínház karmestere. Enklér Öryl Flóra, Kúry Klára, Farkas József és Láng Etel, s így a Szathmári jutalomjátékának a leg-élvezetesebb estére van kilátásunk.

— **Premiere és jutalomjáték.** Kleist Henrik hírneves drámájának: „Heilbrunn Katinka”-nak holnapután, most szombatn lesz első előadása. A premiere előadás — mint már említettük — K. Gerő Lina asszony jutalomjátéka gyanánt kerül színpadra. Ez előadásban majdnem az egész drámai személyzet részt vesz. „Heilbrunn Katinka” a bécsi burgszínház egyik legkedveltebb műsor darabja! Kevés ily remek terméke van a német színirodalomnak mint ez. Az igazgatóság — mint halljuk — kiváló gondot fordított arra, hogy a darabhoz méltó fényes kiállításban kerüljön színpadra. E darabban a látványos kiállításra is bő alkalom nyílik és ennek kiaknázására színházunk kitűnő festője készítette néhány új díszet és részleteket.

— **Athleta majális.** Athletáink közt mozgalom indult meg, hogy az idén még pedig a jövő hó közepe táján majális rendezzenek. „Ép testben, ép lélek” ez a jelszavunk s hogy ennek neucsak a porondon hanem a táncszerebben is megtudnak felelni, azt már itthon is, a vidéken rendezett sport ünnepélyeken is bebizonyították.

— **Sport.** A K. A. C. tavaszi gyakorlatait a sétatéri gyakorló és verseny pályán ismét megkezdte. A gyakorlatok ünnepi yásarnap kivéve naponta esti 5 óráltól 7-ig tartanak. A tavaszi versenyekre az előkészületek nagyban folynak, annál is inkább mivel a tagok közül számosan készülnek a budapesti tartandó országos tornajárményen is részt venni. A verseny előtt tartandó majálisra a tagok közt mozgalom indult meg, melynek megbeszélése véget f. hó 10-én pénteken esti 6 órakor a korszola csarnok előtt tartandó értekezletre a club tagok tisztelettel meghívhatnak.

— **Taufer hídja.** A tornavivoda előtt levő u. n. Taufer hídját, mely már igen avult volt, tegnap lebontották. Helyette új hidat építenek és pedig tekintettel a fejlődött viszonyokra és nagyobb forgalomra, az új híd nagyobb méretű lesz. Két oldalt lesz gyalogjárója a szekér közlekedés számára is szélesebb tért engednek. Annak idején a kommunális ügyesen Nagy Lajos tanár kö hid építését ajánlotta erre a helyre, a közgyűlés

azonban takarékosági szempontból nem fogadhatta ezt el.

— **Az építetők figyelmét** felhívjuk arra a kitűnő minőségű fedő-cserépre, mely az Ugron Ákos szombatfalvi cserépgyárából került ki s a melynek bizományi rak-tára Taub Nathán kereskedőnél van (Trencsintér, Máriaffi-ház). E cserép kitűnő anyaga évtizedekig áll ellen az idő rombolásának s s így az építetők közönség saját érdekében cselekszik, ha e kitűnő anyagot használja építkezéseinel.

— **Miniszter elismerése.** Baross. Gábor ez ismert erélyű kereskedelmi miniszter az Erdélyrészi Házipar- és Iparfejlesztő egylet tevékenységét oly kitüntetésre méltatta, mely az egylet tagjai közt élénk lelkesedést keltett. Az államsegély kiutalása kapcsán az egyletről a következő szavakban nyilatkozik: „Feltejesztéséből, valamint az ahhoz csatolt zárszámadással szívesen vettem tudomást az egyesület által kifejtett eredményes tevékenységről, valamint azon körültekintő és gondos takarékoságról, melylyel az elmúlt évfolyamán pénzügyi helyzetét, s elvárás az egyesülettel, hogy az eléje tűzött közeledek feladat megoldásában ezúttal is fokozott buzgalommal fog működni.” E miniszteri szó a legjobb előjel a leendő nőipar egylet jövő fejlődésére és még nagyobb lendületére nézve.

— **Kinevezés.** A közoktatási kormány a kolozsvári tanító és tanítónő képző intézeteknél rendszeresített két rajztanári állást most egyesítette, s arra Sárdi Istvánt, eddig a tanítóképző intézetnél alkalmazott rajztanárt nevezte ki.

— **A király Temesvárott.** A „Temásvári Zeitung” közlése szerint egy ez udvari körkötöz tartozó személyisége a minap magándyokban Temesvárott időzött, oda nyilatkozott, hogy a király a kiállítás tartama alatt látogatába kétsül Temesvárra.

— **Pisztolypárbaj.** Szentesről jelent egy keddi távirat: Kiss Zsigmond a szentesi kaszinó elnöke és Sima Ferenc közt pistolypárbaj folyt le. E párbaj az ismert affaire szolgáltatott okot. Simának még több párbaja is lesz.

— **Szapáry „szürkél.”** Szapáry gróf miniszterelnök tegnapelőtt a múzeumkörúton kocikázott, Lovai a villamos vasuti kocs láttára megbukrosodtak, s kevés híjja volt hogy föl nem fordították a kocsit. Szapáry kiugrott a kocsiból s megismogatta a lovakat — mint Bécsben szokás a magyar minisztereket — aztán nyugodtan tovább hajtatott.

— **A megadóztatott Patti.** Annyi bizonyos hogy fővárosi adóhivatal gyorsan dolgozik. Patti Adelina még Budapestén se volt már megjelent egy kézbesítő „Az Angol királynő” vendégfogadóban, a hol megmódták neki, hogy jöjjen el másnap. A derék férfi az adóhivatali kézbesítő ismert pontosságával ma reggel 9 órakor csakugyan ismét elment a fogadóba és minden teketória tória nélkül belépett a diva fogadószobájába hogy átadja a fizetési meghagyást, mely Patti Adelina nevére és 460 frtról szól. A diva csudálko-zva nézett a kézbesítőnek, mert nem tudta, hogy a jó ember voltaképpen mit is akar és már csöngtetni akart a portásnak, mikor belépett egy városatyja, a ki fölfogva a helyzet komoly voltát, megmagyarázta a kézbesítőnek, hogy menjen el írvél a „Harmónia” társulathoz. A diva megtudván később hogy miről volt szó, nagyot nevetett. A diva kutyáját nem adóztatták meg, mint annak idején Sarah Bernhard négy ökölyi ölelét.

— **A bokszi merénylet**re vonatkozólag azt sürgőzní hogy Sessevale márkí Párisból Bokszege érkezett, hogy meg-lött fiát hazavigye. A sebestült francia föld-birtokos nevével és jószágigazgatójával már haza is utazott Párisba. A birtokot eladják — A bokszi merénylet ügye Arad megye közigazgatási bizottságában is szóba került Szathmári Gyula alispán s megye közbiztonsági viszonyairól szóló jelentése kapcsán konstátálta hogy a bűntényben eddig semmi sincs kiderítve.

— **Összeesküvés a czár élete ellen.** Pétervárott — egy londoni táviratunk szerint — újabb összeesküvést fedeztek föl, mely a czár ellen irányult. Sok gyanus embert elfogtak. A hadügyminiszter elhatározta, hogy a Wolhnyában állomásozó tartalék-csapatokat megkettőzteti, mi által az osztrák-magyar határon ismét megazaporittatik az orosz csapatállomány.

— **Kegyvesített nagyherceg.** Mihajlovics Mihály nagyherceget a hadseregben való szolgálattól kizárták. Azon ezred, a melyeknek a nagy herceg tulajdonosa volt, jövőre nevük elhagyásával fognak megjelöltetni.

— **A fegyvergyár megrendelése.** A magyar ipar és kereskedelmi bank által tésztített, illetve újból felállított budapesti fegyvergyár legujabban a román államtól kapott megrendelést 30,000 drb fegyver szállítására. Ezzel az említett gyárnál eddig 95,000 drb fegyver van megrendelve, s így meglehetősen hosszú időre el van látva a vállalat jövedelmező megrendelésekkel. A gyár szállítóképességének biztosítása iránt való munkálatok serényen folynak, a gépberende-zést teljessé teszik s egyéb technikai intézkedéseken is szakadatlanul dolgoznak. Csak bizonyos számú fegyver elkészült és appro-bálása után, a bebizonyított szállítóképességre való hivatkozással, fogja a társaság nyilvános aláírásra bocsátani részvényeit.

— **Harez a halottaskocsik el-len.** Párisból távirják: Háro a nap óta Cherboarg a legbotrányosabb zavargásoknak színhelye. A zavargások oka igen különös. Április elején lépett hatályba egy rendelet, mely megtiltja a koporsóknak a városban átváltoztatását s a halottaskocsik használatát kötelezővé teszi. E rendelet a legnagyobb

mértékben fellázította a népet s az elke-serődés már valóságos utcái harezoka vezetett. A lakosság tegnapielőtt egy munkás temetésénél össze akarta rombolni a halottaskocsit s midőn a rendőrség közbelepett, kőzopar fogadta. Katonáságnak kellett kivonulnia, hogy a zavargást megakadályozza. De a számos letartóztatás dacára tegnap ismétöltek a zavargások; egy zajongó tömeg a temető kapuját elállta, elzártá a halottaskocsik elől az utat. A Pompes funéres iródáját megostromolták. A törvényszék épületét katonákkal kellett megtölteni, mert több mint négyezer ember sereglett elébe, hogy a foglyokat kiszabadítsa.

— **Szerkesztői üzenet.** „Mí s más” beki-dőnek Bethlen A közlemény annyira személyes természetű, hogy mi a kolozsvári rendőrség napos könyvéből sem szoktuk az efféle átvenni, annál kevésbé közöl-letjük ezt.

Vécsey bárónő szabadlában.

Enlítettük néhány nap előtt, hogy a budapesti kir. ügyészség indítványára vizsgálói fogságba helyezték Vécsey Alice bárónőt, a ki ellen a „Maison Beyer” bécsi nagy divatárú-cég tulajdonosné csalás miatt tett följelentést, azt adva elő, hogy a bárónő tévedésbe ejtette őt vagyoni viszonyai felől és ily módon minbeig 3800 forint értékű divat-cikket eszközölt ki tőle, melyek árával mai napig adós marad.

Nagy Kálmán vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki panaszosnőt, a ki e czélból Bécs-ből Budapestre rándulva, dr. Ehrenreich ügyvéd kíséretében jelent meg a törvénykezési palotában. A természetes hölgy, a ki a bécsi divatpiazcon előkelő helyet foglal el, sarga cipővel és egész vagyont képviselő ékszerekkel tünik föl. Virágoskor helyett nevének kezdőbetűiből összeállított óriás gyémánt-melltű van ruhájába tűzve. A külső ékességek e sokaságának eredetét érdekessé illusztrálja épen az a számla, a melyet a „Maison Breyer” állított ki „la baronne Alaja Vécsey” részére. A panasz alapját képező szmla ugyanis, melynek végösszege 3800 forintot te-z ki, többek közt a következő értékes tételeket tartalmazza: Egy vörös bársony kalap 250 frt. — egy pár harisnya 54 frt. — egy pár keztű 12 frt. — olyan csinos számocskák, a melyek kellő csoportosítás mellett igen alkalmasak a vagyonytűjtésre, de a melyek egyuttal sajnos tanuságot tesznek arról, minő közönnnyel viseltett Vécsey bárónő az általa rendelt divatcikknek árának megállapítása iránt. Kiballgatta vizsgálóbíró Breyerné segéd-személyzetének több tagját, valamint, Vécsey Alice bárónő családait.

A kiballgatások folyama alatt megjelent a törvényszék épületében a fogságba vetett bárónő anyja, Eötvös Károly helyettesének, dr. Perl Somának kíséretében, hogy Alice bárónőnek szabadlára helyezését kieszközöljék. Breyerné ugyanis ahhoz a föltételhez kötötte tegnap panaszának visszavonását, ha a bárónő anyja legalább 500 frtot azonnal készpénzben átad neki, a hátralévő összeget pedig részletekben fogja törleszteni.

A fogoly bárónő anyja ennél fogva több befolyásos egyéniség közreműködésével hamarosan összegyűjtött 500 frtot ma azonban a divatárúsnál már legalább is 1000 frt készpénzt követtelt első részletül. Havass kir. ügyész előszobájában hosszú időn át folyt az egyezkedés az érdekelt felek közt, mely végre eredményre is vezetett, a mennyiben délután három órakor megnyílt a szép bárónő zárkájának ajtaja és azóta Vécsey Alice bárónő ismét az arany szabadságot élvezheti.

Gyermek-felolvasások.

A fővárosban közelebb megtartott gyermek-felolvasásokról az F. U. a következő megjegyzéseket teszi:

A fővárosi lapok nagy hűhóval írtak egy felolvasásról, melyet egy fővárosi kiadó cég rendezett gyermekek számára. Különböző író emberek ültek az asztalhoz és felolvastak egyröl-másról, a mivel a lapok szerint örömet okoztak a gyermekeknek.

Elfelejtettek értekezni a gyermekirodalom sülyedéséről, s arról a merészégről, hogy ma bárki minden előkészülettel, minden lélekint és pedagógiai ismeret nélkül ír a gyermekek számára.

Mi nem bírjuk meg a felolvasásokat, nem dicserjük, nem ócsároljuk, de véleményért kértünk egy gyermektől, a ki nem volt a felolvasáson. Megkérdeztük: No kis pajtás, voltál e a felolvasáson?

— Nem én...

— Miért nem?

— Hát bizony csak azért nem, mert az édes apám elvitt sétálni, a szép időt nem akarta elszalasztani. Kimentünk a zöldre, ugáltam, szaladtam, labdáztam. Aztán visszatértünk a legközelebbi templomba és ott imádkoztunk a jó Istenhez én azt hiszem jobb dolgot végeztünk, mintha a felolvasáson lettünk volna. Eleget olvastam mi az iskolában, azt tartja édes apám, hogy sokat is.

A gyermek nézetéhez, nem tudjuk, mit szól egy tanfelügyelő, egy tanférfi, de kimerítő bírálat. Ne ugorassuk át a gyermekekkel a gyermekeket. Szép, derék reklam eszme az a felolvasás Vannak olyan szülők, kik kis öreget látnak gyermekeikben, örülnek, hogy milyen komolyan viselik magukat, adják a nagy embert, aztán sápadtak is, betegek is, de elhervadnak, mint az elegendő napfényt nem kapó virág.

Az ilyen felolvasások a minőket a redoutban rendeztek, különösen tavasszal, elvonják a gyermekeket az üdüléstől.

Sokkal okosabb lett volna, ha az a cég, ha már épen feltűnni akar, egy nagy sétát rendezett volna s labdázásra buzdítaná a gyermekeket. Csodáljuk a szüléket, hogy ilyen parádés dolgoknak fel tudnak látni.

Felolvas szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Ságészkesztő és kiadólapnyelvényos:

MAGYAR MIHÁLY.

Sz. 6184—1891.

tanácsai szám.

367. (1—1)

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város Csonka-kapusi erdejéből (a volt „Kerek-erdő” szomszédságában) **185 hosszú öl kitűnő minőségű tölgy tűzifa és 185 ágesemő folyó évi április hó 14-én** (Kedden) délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Kolozsvár szabad királyi város Tanácsától, 1891. évi április hó 8-án.

Albach Géza,
polgármester.

25 kr.
Csak urak számára!

A SZERELEM LÉLEKTANA.

Mantegazza P. tanártól.
A ki elmulasztja e nagyszerű feltűnést keltő művet tanulmányozni, bünt követ el önmaga és unokái ellen!! (276 oldal terjedelmű). 2 ft. bérmentett beküldése mellett, vagy utánvétellel bérmentetlennel.

A legérdekesebb katalógus a világon. Szenczúciós. (Új nagyobbitott kiadás.) Legliszebb kiállításban, gazdagon illusztrálva, színes nyomással, 25 kr. bélyegjeggy beküldése mellett, mint nyomtatvány, bérment. Zárt borítékban 30 kr. beküldése mellett.

L. SCHNEIDER műintézeti kiadóhivatal
Berlin, S. W. Bernburgerstrasse 6. 308. (3—3)

Haszonbérlet.

Báró Jósika Andornak

a kolozsvári határon

elővölgy, kullancsos és meleg völgy nevű

SZÉNAFÜVEI

175 catastralis hold,

1891. évi május hó 1-sejétől

egy vagy több évre

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni és szerződni lehet: **Balogh György** ügyvédnél, Kolozsvárt, belközép-utca 51. szám. 340. (3—3)

Hafóságilag engedélyezett

TELJES VEGELADÁS

GÁMENTZY JÁNOS

CZÉGNÉL

9. (39—50)

FÓTÉR, Gróf TELEKI-HÁZ.

Miután üzletem néhány hó múlva teljesen teloszlik,

a Tavaszi és Nyári idényre

dús választéku divatkelme raktáromat

legolcsóbb szabott árak mellett

ELADOM.

Készletem tartalmaz: férfi és női fekete, színes és szürke gyapju-kelméket, batist, satin, zefyr és toillet, sima és mintázott fekete és színes selyem-árakat, angol kamgarnokat, terno-kat és mindenféle vásznakat; u. m. rumburgi, irlandi, hollandi házi fonat és gyapotból; kitűnő minőségű asztalneműeket, chiffon minden szélességben; továbbá zsebkendők, miederek, csipkeneműk, szallagok, nap- és esőernyők, keztyűk, paplan és matrác

eddig első nem fordult elő az árakban.

Téli cikkek és maradékok potom áron adatnak el.

Kereskedők részére nagy hasznavehető pártiek.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyó számlájuk nálam rendezve nincs, mielőbb kifizetni sziveskedjenek

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”

gyógyforrásról

„MAGYAR SELTERS”

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészeinek szerencsés összetétele kevés szabad szénasav, de gazdag, félig kötött szénasav tartalmával.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomorhártyájának hurutos bántalmait. A Seltersi-Radeini, Vichy, stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szabad-szénasav tartalmával fogva a azért vérszerek lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a széna-sav-dúsabb vizek fölélt előnyével bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásának bizonyított a légző-, emésztő- és vizeletereinek hurutos bántalmait olyanokra, hogy jelenleg rokonaimat más ásványvíz kórházunkban alig rendeltem. — csekély szabad szénasav tartalmával fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi-, gieszhübi-, gleichbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navrátil Imre egyetemi tanár: Torok-, gége-, légző- és hörbetegekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorháj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor- vizeletereinek hurutos bántalmait szintén előnyösen alkalmaztam.

Ez időszakra Európa legelső és leglátogatottabb tudósegyetemének klinikai gyógyintézetét: **GÖRBERSDORF**

a „Margit”-forrás gyógyhatásáról: Sokoldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Mar-

git”-forrás gyógyvizét alkalmazása általa légutak idült hurutos bántalmaitól tapasztaltam, hivatalos érem magamat ezen betegségek által kevesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legértékesebbnek ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án. **Dr. Römpler Tódor.**

„MARGIT” borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos **Edeskuťy L.** es. és kir. és szerb kir. udv. ásványvíz-üzletintézet. Budapest, Erzsébet-ter 8. sz.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

324. (1—12)

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRTT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvártt, belközép-utca 10. sz. alatt (Minorita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékieleg bejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam, a következő üzletkörrel:

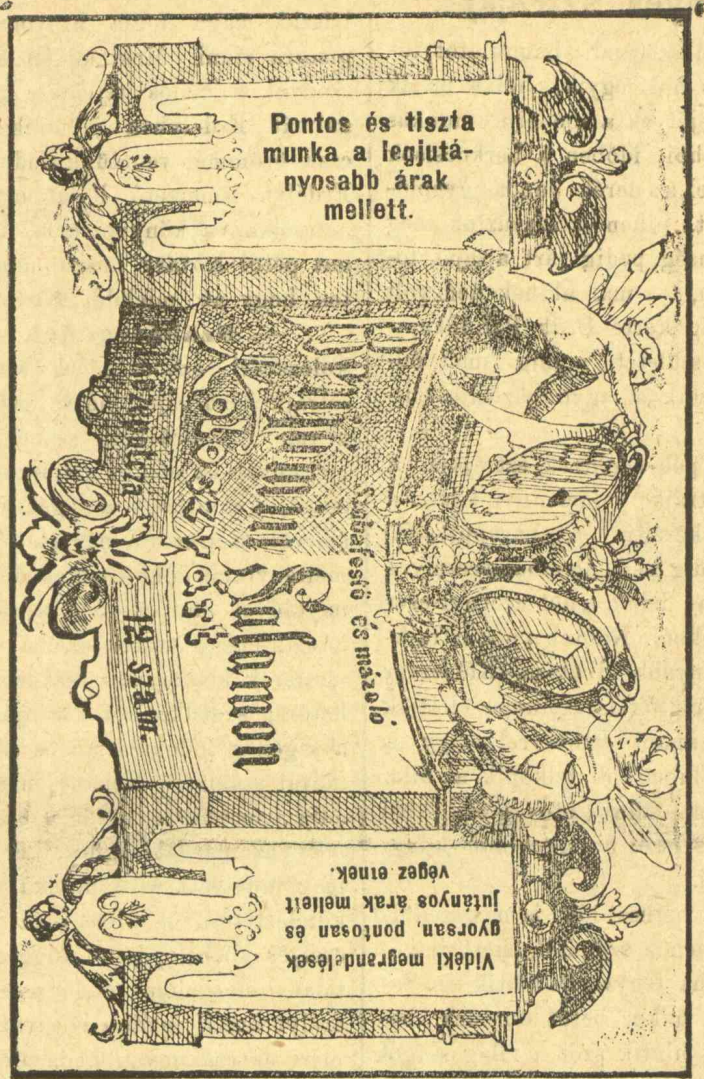
Értékpapírok, arany- és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása. Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszélvények beváltása. Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása. Utalványok kiállítása a külföldre bármely értékben. Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszerűsmind kijelentem, hogy e téren való hosszús működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzügyintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet keretében vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

22. (32—60)

Van szerencsém tudatni, hogy több éven át folytatott szobafestő-üzletemet a mostani korszak szerinti berendezésemmel és tartós festékekkel.

SZOBAFESTŐ-MUNKÁK
A legújabb divatu minták szerint, legújabb és tartós festékekkel.

BENCZE ÉS MAYER

BUTOR-RAKTÁRA,

Kolozsvártt, Belső-utca 2. sz. (Gróf Rhéday-ház.)

Kárpitós üzletünkben

mindennemű töltött és asztalos munkák

a legjobb minőségben, legjutányosabban,

bármely időben a m. t. közönség rendelkezésére készletben áll és a legkülönlegesebb e szakmához tartozó megrendeléseket elvállalunk; azoknak úgy helyben, mint vidéken pontosan eleget teszünk, s árúink tartósságáért kezesseget vállalunk.

A m. t. közönség figyelmébe s pártfogásába magunkat ajánlván

maradtunk kiváló tisztelettel

295. (6—6)

BENCZE és MAYER.

DUCHONY JÁNOS

országos iparos-egyesület által

nagy bronzéremmel kitüntetett műkárpitós

LEGNAGYOBB

BUTOR-RAKTÁRA

KOLOZSVÁRTT,

REDOUTE-ÉPÜLET.

Töltött butor-különlegességek

meglepo csinos és tartós kivitelben mérsékelt árak mellett nagy választékban találhatnak.

228. (8—2)

Szajgálan és miorban száradó

10 cm. elölgendő, 1 Ko. 1 f. 50 k.

Minden elölhírt főtér 1 d. 281. (6—21)

Christoph Ferenc
SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

A legújabb szobafestő-üzletemet a mostani korszak szerinti berendezésemmel és tartós festékekkel.

Prága, K. Berlin.

Uj kapható: Misselbacher J. B.-nél Kolozsvártt, Löw Dánielnél, Keresztos Kálmánnál Berzterczén, Brugovits és Reháknál Daésen és Gross Emilnél Szászvároson.